

Asia: VN/31464/2023

## **Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta**

### **Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu**

**Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.**

Vastustamme avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamista 45 euroon opintopisteeltä. Olemme huolissamme erityisesti siitä, miten ehdotus vaikuttaa avoimen yliopiston opetuksen saavutettavuuteen. On tärkeää, että jatkuvan oppimisen mahdollisuudet ovat saavutettavissa kaikille koulutustaustaan ja sosioekonomiseen tai työmarkkina-asemaan katsomatta.

Avoimen yliopiston opiskelijakunta koostuu monissa eri elämäntilanteissa olevista opiskelijoista. Avoimessa yliopistossa opiskelu on ollut luonteva vaihtoehto esimerkiksi monille nuorille, jotka haaveilevat opiskelupaikasta ja haluavat tutustua johonkin alaan. Toisaalta avoimessa yliopistossa opiskelee korkeakoulututkinnon saaneita, jotka haluavat päivittää osaamistaan. Näidenkin opiskelijoiden kannalta on hyvä huomioida, että korkeakoulututkinto ei takaa tiettyä tulotasoa, ja osaamistaan päivittävien joukossa voi hyvinkin olla matalapalkkaisilla aloilla työskenteleviä tai työttömiä. Lisäksi avoimessa on paljon myös heitä, jotka haluavat ennen kaikkea sivistää itseään, ilman että taustalla välttämättä olisi edes tavoitteita paremmasta asemasta työmarkkinoilla. Avoimen yliopiston maksujen huomattava korotus heikentää siis monien mahdollisuuksia päivittää omaa osaamistaan ja täten lisää eriarvoistumista. OKM on myös itse muistiossa todennut, että pienituloisten mahdollisuudet osallistujalle nykyistä kalliimpiin avoimen opintoihin heikkenevät. Tämä ei mielestämme ole hyväksyttävä lähtökohta.

Vaikka yliopistoilla säilyy edelleen mahdollisuus periä enimmäismaksua matalampia maksuja, on tärkeää, että myös enimmäismaksu pidetään kohtuullisena. Emme siis näe maksujen äkillistä kolminkertaistamista millään tavalla tarkoituksenmukaisena.

# Lisääajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

## Lausuntonne yliopistojen maksuasetukseen ehdotetuista em. muutoksista.

Emme kannata lisääajan hakemista koskevan 50 euron suuruisen maksun asettamista yliopistoissa. Tätä kyseistä ehdotusta on perusteltu ainoastaan sillä, että kyseinen maksu on jo ammattikorkeakouluissa käytössä, mikä ei mielestämme ole riittävä peruste. Jos ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen käytänteitä halutaan yhtenäistää, olisi mahdollista myös poistaa lisääajan hakemista koskeva maksu ammattikorkeakouluista.

Opiskelijoiden opintojen venymiselle on monia syitä. Yksi merkittävimmistä tekijöistä on opiskelijoiden työnteke opintojen aikana, ja toisaalta myös mielenterveyden haasteiden lisääntyminen. Tarkoituksenmukaisempaa olisi varmistaa opiskelijoille riittävä tuki opintojen loppuun saattamisessa, eikä rankaista heitä siitä, jos opinnot ovat syystä tai toisesta venyneet. Lisääajan hakemista koskeva maksu voi johtaa myös siihen, että tutkintoa ei enää saateta loppuun, etenkin, jos opiskelija on jo työllistynyt opintojen aikana.

Emme myöskään kannata uudelleenkirjautumismaksun korottamista 35 eurosta 50 euroon. Se, että korotus on tehty jo ammattikorkeakouluissa, ei tämänkään ehdotuksen kohdalla ole riittävä peruste maksun korottamiseen yliopistoissa.

## Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

**Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?**

-

## Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

**1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.**

-

**2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?**

-

**3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaanne eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?**

-

**4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?**

-

Rantanen Jenna  
Tampereen ylioppilaskunta